

Број: 01-481-10/22/P-58-446

Датум: 15.12.2022. године

На основу одредби члана 22. став 1. тачка 2. и члана 28. став 4. Закона о гасу (Службени гласник Републике Српске, број 22/18 и 15/21), члана 46, 47. и 48. Правилника о тарифној методологији у систему транспорта и складиштење природног гаса (Службени гласник Републике Српске, број 77/22) и члана 33. Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 59/10), одлучујући по захтјеву Акционарског друштва за увоз, снабдијевање и транспорт природног гаса "ГАС ПРОМЕТ" - Пале за одобрење тарифа за коришћење транспортног система природног гаса за зону "Зворник", Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, на 58. редовној сједници, одржаној 15.12.2022. године, у Требињу, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

о одобрењу тарифа за приступ транспортном систему природног гаса за зону "Зворник"

1. Одобравају се тарифе за приступ транспортном систему природног гаса за зону "Зворник" за тафине елементе годишњи непрекидни капацитет и потрошња према сљедећој табели:

Капацитет (годишњи непрекидни) КМ/kWh/дан	0,1057
Потрошња КМ/MWh	0,0655

Коефицијенти за одређивање тарифа за капацитет према времену коришћења су:

Коефицијент	квартални	мјесечни	дневни
	кфк	кфм	кфд
јануар	2,40	3,8	5,5
фебруар		3,6	5,0
март		3,4	4,5
април	1,15	1,30	3,3
мај		1,15	2,9
јуни		1,00	2,5
јули	1,15	1,00	2,5
август		1,15	2,9
септембар		1,30	3,3
октобар	2,4	3,4	4,5
новембар		3,6	5,0
децембар		3,8	5,5

2. Акционарско друштво за увоз, снабдијевање и транспорт природног гаса "ГАС ПРОМЕТ" - Пале примјењиваће тарифе и коефицијенте за зону "Зворник" из тачке 1. овог рјешења од 01.01.2023. године.
3. Акционарско друштво за увоз, снабдијевање и транспорт природног гаса "ГАС ПРОМЕТ" - Пале израђује и објављује акт о одобреним тарифама из тачке 1. диспозитива овог рјешења у Службеном гласнику Републике Српске и на својој интернет страници.
4. Ово рјешење је коначно и ступа на снагу даном доношења, а објављује се у Службеном гласнику Републике Српске и на интернет страници Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске.

Образложење

Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија) је примила од привредног друштва Акционарско друштво за транспорт и управљање транспортним системом природног гаса "Гас-Промет" (у даљем тексту: подносилац захтјева) Захтјев за одобрење тарифа за приступ транспортном систему природног гаса за зону „Зворник“ број 01-691/22 од 31.8.2022. године (у даљем тексту: захтјев). Захтјев подносиоца је запримљен у Регулаторној комисији 5.9.2022. године и заведен под бројем 01-480-1/22.

Након што је утврђена комплетност захтјева, на 49. редовној сједници одржаној 15.9.2022. године, Регулаторна комисија је донијела Закључак о провођењу тарифног поступка за одобрење тарифних ставова за приступ транспортном систему број 01-480-2/22/Р-49-309 од 15.9.2022 године (у даљем тексту: Закључак). Овим Закључком утврђени су начин и рокови доставе коментара јавности, прописани услови и критеријуми за стицање статуса странке у поступку, одређени водитељи поступка и датум одржавања формалне расправе.

У Обавјештењу за јавност о покренутом тарифном поступку и јавном разматрању захтјева, објављени су критеријуми и одређен рок за стицање статуса странке у овом тарифном поступку.

До истека назначеног рока из обавјештења није било захтјева за стицање статуса странке у поступку.

У складу са Закључком, формална расправа је одржана, дана 4.10.2022. године, а одвијала се у складу са одредбама Правилника о јавном разматрању и поступку рјешавања спорова ("Службени гласник Републике Српске", број 74/21). На формалној расправи сачињен је Записник са формалне расправе у поступку одобрења тарифа за кориснике транспортног система, зона „Зворник“ који је заведен у Регулаторној комисији под бројем 01-480-6/22 од 4.10.2022. године.

Након одржане формалне расправе израђен је Извјештај водитеља поступка за одобрење тарифа за приступ транспортном систему природног гаса за зону „Зворник“, број 01-480-7/22 од 30.11.2022. године (у даљем тексту: Извјештај водитеља), који је достављен на коментарисање подносиоцу захтјева.

Подносилац захтјева је у остављеном року доставио Коментаре на извјештај водитеља поступка, број 01-1067/22 од 6.12.2022. године (у даљем тексту: Коментар). Коментар је запримљен у Регулаторној комисији 8.12.2022. године и заведен под бројем 01-480-9/22. Коментари подносиоца односе се на регулативну основу, трошкове материјала, трошкове рада, трошкове производних услуга, трошкове нематеријалних услуга, као и на вриједност капитала и стопу поврата. Коментарима се тражи повећање потребног прихода у односу на препоруку из Извјештаја. Подносилац у коментарима посебно истиче велики утицај инфлаторних кретања и потребу да се ти утицаји узму у обзир и за период 2022-2025. година.

Одређивање регулаторног потребног прихода

Регулативна основа

Транспортни систем природног гаса у власништву подносиоца захтјева се третира као једна зона - транспортна зона Зворник. Физички ток природног гаса на интерконекцији је једносмјеран - улаз природног гаса је подземни пролаз испод ријеке Дрине у Шепку, а физички излази природног гаса су МРС/ППС Шепак (4 мјерења), ППС Зворник 1 (3 мјерења) и ППС Зворник 2 (8 мјерења).

Одлуком Управног одбора подносиоца из 2018. године повећана је вриједности капитала, због накнадне процјене вриједности објеката и постројења. Одлуком Управног одбора из 2020. године извршено је усклађивање вриједности имовине у пословним књигама подносиоца са вриједностима из Извјештаја овлашћеног процјењивача, на основу Уговора о преносу имовине са ЈП „Србијагас“ од 11.3.2019. године, број 01-01-12/138, те провођењем одговарајућих књижења са стањем на дан 31.12.2019. године.

Подносилац захтјева је навео да је у току 2022. године потписан Уговор о прикључењу објеката привредног друштва „Бијељина Гас“ д.о.о. код мјеста Доњи Шепак на магистрални гасовод и да су започета инвестициона улагања на реализацији прикључка на систем. Пројекат би требао бити реализован током 2023. године, након што „Бијељина Гас“ д.о.о. добије потребне дозволе за обављање дјелатности, потпише уговоре о набавци гаса и уговор са оператером о приступу систему. Планирана вриједност прикључка (МРС Шепак, прва фаза) је 1.400.000 КМ и то 200.000 КМ за МРС Шепак - остала опрема, и 1.200.000 КМ за МРС Шепак – МРО.

Подносилац захтјева је навео да планирану вриједност инвестиције прикључак „Бијељина Гас“ нису навели као средство у припреми, јер се у складу са Правилником, изградња прикључка не признаје као инвестиција.

Достављена је аналитика сталних средстава која су активирана у 2021. години у износу од 738.789,18 КМ. Подносилац захтјева је доставио и преглед средстава у припреми за тарифни период са динамиком активирања средстава. Наведено је да подносилац захтјева нема нелиценцираних средстава.

Регулаторна комисија је прихватила приједлог подносиоца захтјева, да се транспортна зона Зворник третира као једна зона, па ће тако сва средства бити укључена у наведену зону.

Након извршених анализа и изјашњења подносиоца, Регулаторна комисија утврдила је вриједност регулативне основе, као што је приказано у табели 1.

Табела 1. Регулативна основа (KM)

ОДОБРЕНО	
Стална средства на да 31.12.2021.	7.297.988
Активирана средства-инвестиција из 2021.године	
Расходовано стална средства у 2022. години	
Активирано у 2022. години	66.000
Амортизација у 2022. години	289.922
Трајна обртна средства у 2022. години	
Стална средства на да 31.12.2022.	7.074.066
Регулативна основа	
Расходовано стална средства у 2023. години	3.318
Средства у припреми у 2023. години	396.000
Амортизација у 2023. години	288.970
Трајна обртна средства у 2023. години	128.741
Стална средства на да 31.12.2023.	6.979.778
Регулативна основа у 2023. години	7.108.520
Расходовано стална средства у 2024. години	2.953
Средства у припреми у 2024. години	330.000
Амортизација у 2024. години	326.779
Трајна обртна средства у 2024. години	128.741
Стална средства на да 31.12.2024.	7.013.045
Регулативна основа у 2024. години	7.141.787
Расходовано стална средства у 2025. години	4.612
Средства у припреми у 2025. години	330.000
Амортизација у 2025. години	354.935
Трајна обртна средства у 2025. години	128.741
Стална средства на да 31.12.2025.	7.181.498
Регулативна основа у 2025. години	7.310.239
Препорука регулативна основа	7.186.849

Трошак амортизације

Обрачун амортизације сталних средстава врши се линеарном методом по стопама утврђеним према корисном вијеку. Амортизација је утврђена по пописним листама на које су додате нове планиране инвестиције. Износ амортизације се рачуна на пуни износ планиране набавне вриједности инвестиција. Амортизација планираних инвестиција се рачунала за сваку сљедећу годину након године у којој се планира укњижити (реализовати) инвестиција. Инвестиција прикључак „Бијељина Гас“ се планира укњижити 2023. године, док ће се трошак амортизације приказати у 2024. и 2025. године, као што је достављено у захтјеву.

Регулаторна комисија је одобрила захтјевани износ у цјелости на сву сталну имовину, која улази у регулативну основу у складу са финансијским извјештајима подносиоца захтјева, као и на имовину која се планира активирати у тарифном периоду у износу од **323.562 KM**.

Трошкови материјала

Подносилац захтјева је образложио да трошак материјала за 2021. годину износи 23.280 KM и односи се на трошкове материјала из финансијских извјештаја за 2021. годину кориговане за одређене износе који су настали у 2022. години. За тарифни период 2023-2025. година трошкови материјала су наведени у Плану пословања за период 2022-2024. и Плану пословања за 2025. годину. Подносилац је као доказ за промјене појединих ставки материјала у односу на планиране доставио понуде од стране добављача. На основу планираних и додатих трошкова материјала утврђена је просјечна вриједност трошкова материјала. Вриједност трошкова материјала за тарифни период утврђена је на начин да се претходно добијена просјечна вриједност трошкова материјала за сваку годину тарифног периода увећавала за стопу инфлације од 6,9%. Стопа инфлације (Индекс потрошачких цијена у Босни и Херцеговини) преузета је из Саопштења које је објавила Агенције за статистику Босне и Херцеговине.

Евидентно је постојање инфлације и опште повећање цијена, с тим да је потребно напоменути да су се 2022. година десиле ванредне околности које су утицале на нагли раст цијена и она као таква није релевантна за утврђивање трошкова материјала. Потребно је напоменути да је у протеклом периоду стопа инфлације била изразито ниска, а у неким периодима је и била и негативна. У Правилнику о тарифној методологији и тарифном поступку за транспорт и складиштење природног гаса (у даљем тексту: Правилник) је прописано да се трошкови коригују за одређену стопу инфлације у неким "нормалним" оквирима, што се за скок цијена у 2022. години не може рећи.

Коментар подносиоца на Извјештај се односио на потребу корекције трошкова материјала остварених у 2021. години за стопу инфлације, те је истакнуто да претходни период, с обзиром на одржавање, није репрезентативна основа за поређење, будући да је подносилац захтјева, у међувремену, преузео комплетно одржавање предметне дионице гасовода.

На основу свега наведеног трошкови материјала утврђени су тако што се вриједност остварених трошкова материјала из 2021. године, према подацима из ревизорског извјештаја подносиоца захтјева, увећала за стопу инфлације 15,5 % колико је износила у односу на 2021. годину, према подацима Завода за статистику Републике Српске, те су одобрени трошкови материјала у износу од **25.432 KM**.

Трошкови рада

Захтијевани трошкови зарада и накнада за тарифни период су израчунати тако што се на основу трогодишњег плана (План пословања за период 2022-2024. и План за 2025.) израчунао просјек радника, који чини 19,33 радника. Затим се тај износ трошка за наведени број радника који чини 957.583,60 KM множио са просјечном предвиђеном стопом инфлације од 6,9%.

Коментар подносиоца на Извјештај и у овом дијелу се односио на уважавање инфлаторних кретања како у периоду 2022. године, тако и у самом тарифном периоду. Коментар подносиоца у погледу корекције трошкова рада за стопу инфлације у 2022. години је оцијењен као оправдан и прихваћен је. Регулаторна комисија није прихватила утицај инфлаторних кретања цијена на трошкове зарада након 2022. године, како не би учествовала у додатном креирању инфлације и наставку негативних трендова, те се коментар није могао уважити.

С обзиром на све наведено, трошак зарада за наредни тарифни период је утврђен на основу оствареног трошка зарада у 2021. години увећаног за стопу инфлације од 15,5% и за планирани раст броја радика по годинама тарифног периода. Регулаторна комисија је одобрила трошак зарада у износу од **1.026.738 KM**.

Трошкови производних услуга

Подносилац захтјева се изјаснио да су трошкови производних услуга по финансијском извјештају из 2021. године износили 88.515 KM и да су увећани за трошкове одржавања основних средстава који су настали у току 2022. године, који по књиговодственој евиденцији из 2022. године износе 43.273 KM, што даје укупан износ од 131.788 KM. Трошкови калибрације мјерних уређаја дати су по годинама тарифног периода, док је за остале трошкове узет годишњи просјек.

Трошкови калибрације за ултразвучна мјерила протока (Q Sonic max DN150 ANSI300) су узети из понуде од добављача опреме. Трошкови калибрације за остала мјерила протока су узети из званичног цјеновника КЈКП „Сарајевогас“.

Као доказ за остале трошкове подносилац захтјева је доставио понуду добављача.

За тарифни период трошкови производних услуга су утврђени према подацима из Плана пословања за 2022-2024. годину и Плана пословања за 2025. годину, с тим да су планиране вриједности ових трошкова промијењене, због трошкова који ће настати услјед повећања трошкова за одржавање средстава, па су тако добијени трошкови увећани за стопу инфлације за године тарифног периода.

Трошкови производних услуга (трошкови ПТТ услуга, трошкови услуга на текућем одржавању сталних средстава, трошкови комуналних услуга, трошкови осталих закупнина, трошкови осталих производних услуга) утврђени су као просјечни годишњи трошак за период 2019-2021. године, према подацима из ревизорских извјештаја. Овако утврђени трошкови увећани су за просјечан износ трошкова који ће се први пут појавити у тарифном периоду, а посљедица су инвестиција подносиоца захтјева и односе се на трошак ултрасоничне калибрације, као и на трошкове одржавања SCADA система и телеметрије и процесног гасног хроматографа.

Подносилац је у Коментарима истакао да у Извјештају водитеља, није узето у обзир да се током 2021. године нису радили одређени послови (чишћење и снимање гасовода, као и детектовање лоших мјеста), те је сугерисано да се прихвате планирани трошкови из захтјева. На основу напријед наведене анализе, оцијењено је да се не могу прихватити коментари подносиоца.

У складу са горе наведеном Регулаторна комисија је утврдила трошкове производних услуга у износу од **139.131 КМ**.

Трошкови нематеријалних услуга

Подносилац захтјева је навео да нематеријални трошкови по финансијском извјештају за 2021. годину износе 79.402 КМ и дјелимично су кориговани за промјене које су настале у току 2022. године по књиговодственим евиденцијама. Нематеријални трошкови за тарифни период се заснивају на просјеку наведених трошкова узетих из Плана пословања за 2022-2024. годину и Плана пословања за 2025. годину, увећаних за стопу инфлације израчунату по формули у складу са Правилником. Неконтролисани трошкови рада и одржавања (Нематеријални трошкови – дио) су преузети из Плана пословања.

Регулаторна комисија је трошкове нематеријалних услуга (трошкови адвокатских услуга, трошкови ревизије, трошкови услуга одржавања софтвера, трошкови консултантских услуга, трошкови репрезентације, трошкови непроизводних услуга, трошкови премија осигурања, трошкови платног промета, трошкови чланарина, остали нематеријални трошкови ...) утврдила као просјечни годишњи трошак за период 2019-2021. године, према подацима из ревизорских извјештаја.

Подносилац је у Коментарима истакао да ће ови трошкови у наредном периоду бити, због повећаног обима послова, значајно већи. На основу напријед наведене анализе, оцијењено је да се не могу прихватити коментари подносиоца.

Трошкови нематеријалних услуга (контролисани и неконтролисани дио трошкова) одобрени су у укупном износу од **42.371 КМ**.

Укупни трошкови пословне активности

Регулаторна комисија је одлучила да се годишњи контролисани трошкови рада и одржавања коригују коефицијентом ефикасности у износу од 1%, те су укупни одобрени годишњи трошкови пословне активности приказани у табели 2.

Табела 2. Трошкови пословне активности (КМ)

ОПИС	ОСТВАРЕНО	ЗАХТЈЕВ	ОДОБРЕНО
Трошкови амортизације	264.218	323.562	323.562
Трошкови рада и одржавања	927.340	1.412.779	1.233.672
Трошкови материјала	23.280	53.109	25.432
Трошкови зарада и накнада зарада	708.757	1.095.914	1.026.738
Трошкови производних услуга	131.788	232.445	139.131
Нематеријални трошкови (дио)	63.514	31.311	42.371
Коефицијент ефикасности (%)			0,99
Трошкови рада и одржавања – кориговани			1.221.335
Неконтролисани трошкови рада и одржавања (Нематеријални трошкови. - дио)	25.420	30.776	
УКУПНО ТРОШКОВИ ПОСЛОВНЕ АКТИВНОСТИ (6)+(7)+(8)+(9)	1.216.978	1.767.117	1.544.897

Вриједност капитала

Према подацима из финансијских извјештаја, извор финансирања регулативне основе у стопроцентном износу је сопствени капитал у износу од **7.186.849 КМ**.

Стопа поврата и поврат на капитал

Подносилац захтјева је навео да је захтијевана стопа поврата утврђена у складу са параметрима из члана 20. Правилника у износу од 6,96%. Када се ставе у однос параметри за прорачун стопе поврата, добије се њена вриједност у односу на имовину привредног друштва, која је потребна да би подносилац захтјева могао обављати своје планиране активности. Коефицијент корекције по основу реализованих ревалоризационих резерви утврђен је у складу са Правилником и износи 0,99.

Стопа поврата на капитал утврђује се као пондерисани трошак капитала који укључује трошак сопственог капитала и трошак позајмљеног капитала. Параметри на основу којих је утврђена стопа поврата на капитал приказани су у табели 3.

Табела 3. Стопа поврата на капитал

Rf - безризична каматна стопа	4,16%
β - бета коефицијент	0,75
Rm - тржишна премија ризика	5,43%
Kpp - коефицијент корекције	0,99
Цск – цијена сопственог капитала	
$Цск = Rf + \beta (Rm - Rf)$	5,11%
Цпк = цијена позајмљеног капитала	0%
СП – стопа поврата	5,06%

Безризична каматна стопа R_f је просјечна каматна стопа која је остварена на Бањалучкој финансијској берзи у току 2021. године. Подаци за β - бета коефицијент и R_m - тржишна премија ризика утврђени су на основу података из Дамодарон базе података, узимајући у обзир чињеницу да је тржишна премија ризика у сектору за природни гас нижа од опште тржишне премије ризика, па је извршена корекција од стране Регулаторне комисије за 1%.

На основу препоручене регулативне основе из табеле 1. и препоручене стопе поврата из табеле 3. добија се поврат на капитал у износу од **363.783 КМ**.

Регулаторни годишњи потребан приход

На основу свега наведеног, утврђен је регулаторни годишњи потребан приход у износу од **1.908.680 КМ**, као што је приказано у табели 4.

Табела 4. Регулаторни годишњи потребан приход (КМ)

Трошкови пословне активности - одобрено	1.544.897
Поврат на капитал - одобрено	363.783
РЕГУЛАТОРНИ ГОДИШЊИ ПОТРЕБАН ПРИХОД - ОДОБРЕНО	1.908.680

План транспорта природног гаса

Према изјави подносиоца захтјева капацитет транспортног система (максимални годишњи) дат је на основу закупљених количина за 2021. годину

(t-1) и 2023. годину (t+1) из достављених захтјева за приступ и коришћење транспортног система. Капацитет транспортног система за 2024. годину (t+2) и 2025. годину (t+3) дати су на основу цјелокупне ситуације, раста цијена гаса, најављене изградње складишта природног гаса од стране Владе ФБиХ, као и остварених дневних максимума из јануара 2021. и 2022. године.

Регулаторна комисија сматра да је план транспорта природног гаса реално планиран. У табели 5. приказано је остварење и план транспорта природног гаса.

Табела 5. Остварење и план транспорта природног гаса

ОПИС		2021.	2023.	2024.	2025.	2023-2025.
1.	Капацитет транспортног система максимални годишњи (kWh/дан)	17.448.292	17.630.927	15.568.568	15.568.568	16.256.021
2.	Капацитет кварталних периода (kWh/дан)					
3.	Капацитет мјесечних периода (kWh/дан)					
4.	Потрошња природног гаса (GWh)	2.698,5	3.040,3	2.835,5	2.872,5	2.916,1

Расподјела прихода на тарифне елементе

Регулаторни годишњи потребан приход распоређује се на тарифне елементе у омјеру 90% на капацитет и 10% на потрошњу, како је приказно у табели 6.

Табела 6. Расподјела регулаторног одобреног прихода на тарифне елементе (KM)

Обрачунати капацитет	1.717.812
Потрошња природног гаса	190.868
Регулаторни потребан приход	1.908.680

На основу регулаторног годишњег потребног прихода распоређеног на тарифне елементе, како је приказано у Табели 6. и одобреног плана транспорта природног гаса из Табеле 5. утврђене су тарифе за коришћење транспортног система, зона Зворник, за тарифни период како је приказано у табели 7.

Табела 7. Тарифе (2023 - 2025.) – Одобрено

Тарифе		Улаз
1.	Капацитет (KM/kWh/дан)	0,1057
2.	Потрошња (KM/MWh)	0,0655

Према напријед наведеном одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Правна поука: Ово рјешење је коначно. Против овог рјешења може се покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Требињу у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

Предсједник
Владислав Владичић

